

NE DIMI, NE KAPLJA, NE PRASKETA... AMPAK VZBUJA SKRBI

## Bič (nad)evropskih cen grozi DO Ilirija-Vedrog

Kako naj zapišem ta prispevek o oskrbovalno-prodajno-izvoznih težavah svečarjev delovne organizacije Ilirija-Vedrog?

Kot suhoparno statistiko? Kot moledovanje? Kot napovedovanje najhujšega? Kot pobudo ukrepanju odgovornih izven delovne organizacije? Kot zapis o bleščeči zgradbi z zastarelimi stroji in dragim proizvodnim procesom? Kot kritiko našega cenovnega sistema pri nafti in njenih derivatih ter stranskih izdelkih? Kot napoved stremnitve po dolgih letih opevanja dejanj, ki (morda) tega niso bila vredna?

**Prvo dejstvo:** Za kilogram parafina je Ilirija-Vedrog aprila 1983. leta plačala rafineriji INA - Reka 40 dinarjev. 17. marca letos le nekaj manj kot 140 dinarjev. Indeks podražitev je 339 odstotkov. Obstajajo tudi podrobnejše razčlenitve podražitev tega stranskega produkta nafte, ki ga določevalec cen črnega zlata in iz njega izpeljanih izdelkov vrednoti na enak način kot bencin. Cena parafinu se veča sorazmerno ostalim naftnim derivatom. Pa ne po krivdi (neposredni) rafinerije.

**Drugo dejstvo:** V dveh letih se je prodajna cena sveč v tujino povečala za dobrih 10 odstotkov. Indeks je torej dobrih 110 odstotkov.

**Tretje dejstvo:** Sveče Ilirije-Vedrog prodajajo po vseh evropskih državah, le v Španiji, Veliki Britaniji in Portugalski jih ni mogoče kupiti. Lani so prvič pokukale tudi v ZDA. 55 odstotkov izdelanih sveč je lani prestopilo državno mejo. To je bilo 1450 ton.

**Prva posledica:** Zaradi dragih vstopnih surovin in polizdelkov je postala na evropskem tržišču Ilirija-Vedrog nekonkurenčna. Slab finančni izkupiček od prodaje v tujino se slabšajo plačila v evropskih valutah. V enem letu se je dolar (nafta, parafin) podražil v razmerju z dinarjem za 65 odstotkov, evropske (sveče) pa le za 42 do 47 odstotkov.

**Druga posledica:** Plan izvoza svet so zaradi teh denarnih neugodnosti zmanjšali z lanskih 1350 doseženih in letošnjih 1600 ton planiranih, na 1150 ton. To pa pomeni 270 milijonov dinarjev manj dohodka ali (17.3.) 135 milijonov dinarjev izgube pri okleščeni prodaji v tujino.

**Tretja posledica:** Sezonski značaj prodaje (avgust-oktober) doma in velika odvisnost od nakupa tuj-

cev obremenjujejo zaloge surovin in izdelkov z velikimi obrestmi ter izčrpavajo finančno delovno organizacijo.

**Prva bojazen:** Sveče izdeluje 105 delavcev in delavk. Manjša proizvodnja bo zahtevala manj zaposlenih v svečarni.

**Druga bojazen:** Izguba pri izvozu sveč lahko okrepi zahtevo naj se Ilirija-Vedrog umakne z zahodnoevropskega tržišča, kljub temu, da predstavlja njihov izvoz od 80 do 90 odstotkov jugoslovanskega izvoza sveč. Izdelovalci tega okrasnega izdelka iz NDR, ZRN, Nizozemske, Švice, Francije, Italije, Avstrije, Tajvana, Hong-Konga bi z veseljem zasedli prodajna mesta, na katerih še stojijo v Ilirija-Vedrogu izdelane sveče.

**Tretja bojazen:** V Evropo se ni več mogoče vrniti



STANE JESENOVEC

### IZ VARNOSTI - TOZD VAROVANJE DRUŽBENEGA PREMOŽENJA

## Varnostnikov še vedno primanjkuje

Na sedežu DO Varnost je bil 14. marca zanimiv razgovor. Predstavniki TOZD Varovanje družbenega premoženja Vič so namreč organizirali razgovor z brezposelnimi.

Ta temeljna organizacija združenega dela se namreč občasno, a že skozi vrsto let srečuje s perečimi vprašanji zaposlovanja za opravljanje del in nalog varnostnikov oziroma receptorjev. Za te

delovne naloge sicer redno razpisujejo potrebe bodisi preko razpisov, bodisi preko potreb po delavcih, a žal je uspeh le-tega enak ničli. V čem je vzrok te neodzivnosti? Na to vprašanje so skupaj s predstavniki TOZD skušali odgovoriti tudi delavci Zavoda za zaposlovanje. Po njihovem mnenju je v Ljubljani ogromno potreb po kvalificiranih in nekvalificiranih delavcih - zaposlitev torej ni težko dobiti, v precejšnji meri odbija tudi

nočno delo pa tudi sicer razbit delavnik (glede na družinske obveznosti), precej pa vpliva tudi še vedno prisoten predsodek pred uniformo.

Kako velike so potrebe ponovnih delavcih izpričuje že sam podatek, ki so ga izkazali v tem TOZD v letošnjem januarju. Opravljenih je bilo namreč skoraj 8000 nadur - kar pomeni takojšnje zaposlitev najmanj 20 rednih delavcev. Z nadurnimi poleg tedno zaposlenih delavcev to situacijo »rešujejo« tudi upokojenci in študentje. Vključujoč tudi potrebe v občinah Vrhnika, Logatec in dela Postojne (ta TOZD »pokriva« namreč skupno z našo občino potrebe na vsem tem področju) pa potrebujejo delavce za 65 delovnih nalog. S tem bi namreč tudi dosegli, da bi se tudi sicer v prihodnje zmanjšalo število nadur, ki rastejo tudi ob boleznih in dopustih.

### Razgovor z brezposelnimi

Pobuda in odločitev vodstva TOZD, da povabi na razgovor brezposelne občane z območja občine



je oblika, ki jo velja ob kadrovanju posnemati. In kakšen je bil odziv? Od skupno 74 vabljenih (devet jih je razgovor odpovedalo oziroma je zavrnilo vabilo) se je razgovora udeležilo 36 kandidatov. Med njimi jih je bila polovica brez poklica, druga polovica pa z deficitarnimi poklici. Velja poudariti, da so bili vabljeni samo moški kandidati. (Ženske niso vključene v opravljanje del v nočnih izmenah). Kandidati so bili seznanjeni (osnovni pogoji - najmanj končana osemletka, odslužen vojaški rok, dosedanja nekaznovanost) s pogoji dela in nagrajevanjem (najnižji OD ni manjši od 30.000 din). V kolikor uspešno opravijo test, so sprjeti ob pogoju, da uspešno opravijo tudi štiridnevni tečaj. Zaposlitev je za nekatere stalna, za druge pa prehodnega značaja. To pomeni, da nekdo, ki je usposobljen za recimo nek deficitarni

## RAZPIS NAGRAD IN PRIZNANJ ZA DOSEŽKE PRI RAZVIJANJU IN KREPITVI SAMOUPRAVLJANJA V LETU 1985

Mestni svet Zveze sindikatov Ljubljane podeljuje v letu 1985 za posebne uspehe pri razvijanju in krepitvi uresničevanja samoupravljanja v praksi:

- 10 nagrad,
- 20 priznanj

Nagrade in priznanja podeljuje Mestni svet Zveze sindikatov Ljubljane vsako leto ob 27. juniju - dnevu samoupravljalcev Jugoslavije posameznikom, delovnim skupinam in organizacijam, ki so s svojim delom in zgledom v daljšem obdobju pomembno prispevali k učinkovitosti samoupravljanja v lastni sredini in širše.

Predlog za podelitev nagrade ali priznanja mora vsebovati poleg podatkov o kandidatu tudi opis dela, zaradi katerega je predlagan in podatke, ki so potrebni za vsestransko in objektivno presojo uspešnosti dela kandidata.

Kandidate za nagrade in priznanja lahko predlagajo osnovne organizacije Zveze sindikatov, občinski organi Zveze sindikatov in mestni svet Zveze sindikatov Ljubljane, samoupravni organi v organizacijah združenega dela, druge družbenopolitične organizacije, družbene organizacije ali strokovna društva.

**Predlog za nagrade in priznanja pošljite do 25. aprila 1985 na naslov:**

Mestni svet Zveze sindikatov Ljubljane, Kopitarjeva 2 - Komisija za odlikovanja in priznanja - za podelitev nagrad in priznanj za izjemne dosežke pri razvijanju in krepitvi samoupravljanja.

Vse podrobne informacije daje tajništvo Mestnega sveta Zveze sindikatov Ljubljane, telefon 216-280 ali 216-255.

poklic pa ni trenutne možnosti za zaposlitev - to delo opravlja prehodno. Ob opravljanju teh del nobenemu ni zapra pot v izobraževanju. Nasprotno. Temeljna organizacija ima dosledno izdelan program izobraževanja za vse vrste zahtevnosti opravljanja delovnih nalog, sa so varnostniki glede na odgovornost opravljanja del razvrščeni v devet kategorij in temu primerno so seveda tudi nagrajeni. Tako znaša razlika med najnižjimi in najvišjimi OD nekaj več kot stari milijon. Mesečno se ocenjuje tudi uspešnost dela, način ukrepanja, reagiranja in temu primerno je uvedena tudi stimulacija, ki znaša kar 20 odstotkov OD.

V času zaposlitve, glede na specifičnost delovnika pa so praktično vsakomur dane možnosti tudi za dodatno izobraževanje. Razmišljajo pa tudi dolgoročno, glede na zahtevnost in odgovornost opravljanja varnostnika, da skupaj z izobraževalno skupnostjo uvedejo program izobraževanja za, lahko bi rekli, poklic varnostnika. Sama temeljna organizacija pa tudi skrbno spremlja stanovanjsko problematiko svojih delavcev. Z nudenjem stanovanjskih kreditov so razrešili že številna stanovanjska vprašanja svojih delavcev. Tistim, ki se zaposlijo in so še brez družine pa zagotovijo bivanje v urejenem domu PTT organizacij.

V viškem TOZD varovanje družbenega premoženja se jasno zavedajo, da le s stalno skrbjo za kadre in ob načrtnem usposabljanju lahko zagotovijo kvalitetne, odgovorne in uspešne storitve varovanja družbenega premoženja svojim uporabnikom.

## Bliža se gradnja hidrocentral na Savi

K V naši občini imamo na Viču dve organizaciji, ki pripravljata strokovne predloge za gradnjo novih električnih central na spodnjem toku reke Save. Inženirski biro Elektroprojekt projektira zgradbo za novo centralo, v vodnogospodarskem inštitutu pa na modelih preizkušajo, katere tehnične rešitve bi bile najprimernejše in tudi najcenejše.

Vodnogospodarski inštitut ima (ob Gradaščici) eno največjih preizkuševališč za modelne raziskave na prostem v Jugoslaviji. Zgradili so 80 m dolg odsek reke Save pri Vrhovem in model bodoče hidrocentrale. S tem modelom so določili, da bo imela nova hidrocentrala pet prelivnih polj in da bo mogoče opustiti ali pa močno poenostaviti nekatere varovalne objekte na bregovih reke. Preiskave so pokazale kako morajo upravljati z zapornicami in

visokimi vodami. Model je točno pokazal vpliv zajetive Save gorvodno proti Zidanemu mostu kakor tudi način ureditve podslapja.

V velikih steklenih kanalih preizkušajo posamezne tehnične rešitve, od natoka na turbine do oblikovanja posameznih delov bodoče zgradbe hidrocentrale. Meritve in opazovanja trajajo po nekaj mesecih, nekatera tudi neprekinjeno podnevi in ponoči.

Hidrocentrala pri Vrhovem - prva pod Zidanim mostom proti Brežicam - naj bi imela 3 cevne turbine iz Litostroja in skupno instalirano moč 22 MW. Vse temeljne raziskave, ki trajajo že več kakor leto dni, bodo v nekaj mesecih končane in začele bodo raziskave za prvo hidrocentralo na Muri. Večino nalog opravlja skupina mladih inženirjev, ki so se specializirali za modelne raziskave.



## varnost

o sub. o., delovna organizacija za fizično in tehnično varovanje premoženja, Ljubljana, Koprška ul. 46  
telefon: 061/268-661, telex: 31-458

Komisija za delovna razmerja TOZD VP Ljubljana Vič, objavlja prosta dela in naloge:  
- več varnostnikov za območje SO Ljubljana Vič-Rudnik, Vrhnika, Podpeč

Kandidati za opravljanje del in nalog varnostnika morajo izpolnjevati naslednje pogoje:  
- končana osnovna šola  
- primerne moralnopolitične kvalitete  
- uspešno opravljen preizkus znanja

Delovno razmerje sklenemo za nedoločen čas. Za objavljena dela in naloge je predvideno poskusno delo 90 dni. Osební dohodek je določen s pravilnikom o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohoka in delitev sredstev za osebne dohodek in znaša približno 30.000 din.

Kandidati naj pisne vloge pošljejo v osmih dneh po objavi na naslov:  
DO »VARNOST«, TOZD Varovanje premoženja Ljubljana Vič, Ljubljana, Koprška 46.